

Informatienota voor de raad

Datum 25 juni 2019

Onderwerp	Ondersteuningsverklaring gemeente voor DKTI aanvraag Hessenpoort
Versienummer	

Portefeuillehouder H.M.M. Schuttenbeld

Informant M.J. Epema
Afdeling Project-, Programma- en Procesmanagement/ZWPP
Telefoon 06-29608860
Email M.Epema@zwolle.nl
Bijlagen Ondersteuningsverklaring

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het afgeven van een steunverklaring door het college ten behoeve van een DKTI subsidieaanvraag (Demonstratieregeling Klimaattechnologieën en -innovatie in Transport) door de Ondernemers Vereniging Hessenpoort namens een coalitie van initiatiefnemers.

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

Hessenpoort is volop in ontwikkeling. Binnen het Plan van Aanpak Topwerklocatie Hessenpoort is energie een belangrijk aandachtsgebied. Op Hessenpoort komen verschillende beleidsterreinen letterlijk bij elkaar: energie, mobiliteit en economie. Dit voorstel betreft een initiatief dat vanuit de projectgroep Energie-hub Hessenpoort de afgelopen maanden tot ontwikkeling is gekomen.

Een aantal ondernemers op Hessenpoort heeft de afgelopen maanden een consortium gevormd met als doel een waterstof productie-eenheid en een vulpunt voor transport van waterstof te ontwikkelen. Kernpartners binnen het consortium zijn Ondernemersvereniging Hessenpoort (OVH), Wensink, In de Wal, Rova, Holthausen Clean Technology en Holthausen Energy Points. Het initiatief is opgezet in nauwe afstemming met Enexis. De initiatiefnemers hebben op 19 juni 2019 een landelijke subsidie aangevraagd om deze ontwikkeling verder te brengen. Het betreft een subsidieaanvraag voor de Demonstratieregeling Klimaat- en innovatie technologieën in Transport in de categorie 'ontwikkeling/proeftuin' gericht op het realiseren van waterstofproductie, een waterstofvulpunt en het ombouwen van voertuigen naar waterstof. Hiervoor is een gemeentelijke ondersteuningsverklaring nodig, waarin het college steunt uitspreekt voor het initiatief.

Het initiatief kan een flinke bijdrage leveren aan onze ambities op de beleidsterreinen energie, mobiliteit en economie. Pas in de verdere uitwerking van het initiatief kan de gemeente beoordelen onder welke voorwaarden aan het initiatief medewerking wordt verleend. In dit stadium worden geen concrete verplichtingen aangegaan.

Datum 25 juni 2019

Kernboodschap

De gemeente heeft een ondersteuningsverklaring afgegeven voor een waterstof project dat op Hessenpoort bij kan dragen aan de verschillende beleidsterreinen energietransitie, mobiliteit en economie. In de regio op en rond Hessenpoort is sprake van een zodanig omvangrijke ontwikkeling van capaciteit voor duurzame energieopwekking dat dit vraagt om de ontwikkeling van opslag en conversie van energie. Dit initiatief sluit daar goed bij aan.

Het initiatief past uitstekend binnen de aanpak Topwerklocatie Hessenpoort en het Plan van Aanpak Duurzaam Hessenpoort. Het kan bijdragen in het verder versterken van het profiel van Hessenpoort als innovatief duurzaam bedrijventerrein en daarmee de concurrentiepositie verbeteren. Het sluit aan bij de zeer actuele en kansrijke ontwikkeling van de waterstofeconomie. Het goed neerzetten van het perspectief voor de 'groene Zwolse waterstof' biedt economische kansen in zowel de ontwikkeling van duurzame mobiliteitsconcepten als in de Zwolse duurzame energiesector.

Het Hoogspanning-Middenspanning station bij Hessenpoort heeft de functie van 'gebieds-stopcontact', waarop alle grootschalige opwekinstallaties voor zonne- en windenergie binnen een bepaalde cirkel worden aangesloten. In dit geval voor opgewekte energie in een deel van het grondgebied van Dalfsen, Staphorst, Zwartewaterland en Zwolle. Enexis doet in 2019 een forse investering in de uitbreiding van dit station waarbij de capaciteit bijna vier keer zo groot wordt. Al die aanvullende capaciteit is al bezet en er is nu al geen ruimte meer voor nieuwe initiatieven. Enexis wil in samenwerking met TenneT een nieuw kopstation bouwen (doorlooptijd 5 – 10 jaar) waarmee de capaciteit nogmaals wordt verdubbeld. Uit een gezamenlijke inventarisatie met de gemeenten en Enexis blijkt dat de te verwachten groei van grootschalige opwekking in het bedieningsgebied ook na de uitbreiding slechts voor de helft aangesloten zal kunnen worden. Er zijn daarom alternatieve oplossingen nodig naast de netuitbreiding. Uit onderzoeken van onder andere de Nederlandse netbeheerders en verschillende universiteiten) blijkt dat waterstofproductie daarbij de meest schaalbare en kansrijke oplossingsrichting is. Het waterstofinitiatief op Hessenpoort (waarbij ook Enexis als overlegpartner nauw betrokken is) sluit hier naadloos bij aan.

Van groot belang bij dit initiatief is dat de initiatiefnemers hoofdzakelijk op Hessenpoort gevestigde ondernemers zijn. Dit initiatief draagt bij aan het toekomstbestendig maken en verder verduurzamen van het bedrijventerrein. Met name de betrokken bedrijven die actief zijn in de automotive (nieuwe mobiliteitsconcepten) en warehousing (veel transport met verduurzamingsopgave) zien dit initiatief als grote kans in hun bedrijfsontwikkeling. Het draagvlak en de drive om tot realisatie te komen is dus groot en daarmee neemt ook de slagingskans toe. Daarnaast zien de OVH en de daarin verenigde bedrijven die zelf duurzame stroom willen opwekken de aanleg van een waterstofopslag als de eerste noodzakelijke stap om zonne-energie verder te kunnen ontwikkelen op Hessenpoort.

De ontwikkeling van waterstofinfrastructuur in Zwolle biedt een kans voor de verduurzaming van transportstad Zwolle. Voor elektrisch vervoer kan de stroom worden geleverd uit batterijen maar ook worden opgewekt met een brandstofcel die waterstof gebruikt. In beide gevallen zijn de transportmiddelen tijdens gebruik emissieloos. Waterstof is bezig een serieuze plek te veroveren in toepassingen in diverse transportmiddelen. Daarbij ligt het zwaartepunt nu nog op de toepassing bij zwaar en lange-afstands-transport en werkvoertuigen. De investeringen in toepassing in personenauto's nemen echter snel toe, zodat verwacht mag worden dat waterstoftransport binnen enkele jaren - naast elektrisch transport op batterijen - een serieuze plek gaat innemen.

Datum 25 juni 2019

Gemeente Zwolle heeft in 2017 de Greendeal Zero Emissie Stadslogistiek getekend en werkt aan haar mobiliteitsvisie. Ook voor de goed ontwikkelde transport- en automotive sector in onze stad is dit een kans.

Risico's

Pas bij de verdere uitwerking van het initiatief kunnen onderstaande aandachtspunten zorgvuldig worden onderzocht en vertaald in randvoorwaarden voor het initiatief:

- locatiekeuze en het vinden van een passende kavel;
- ruimtelijke impact en beschikbare ruimte binnen het bestemmingsplan;
- milieutechnische impact voor al gevestigde en toekomstige bedrijven, ook met het oog op de opschaalbaarheid. Milieuwetgeving met betrekking tot waterstof moet zich nog verder uitkristalliseren, het risicoprofiel van waterstof is vergelijkbaar met of kleiner dan dat van vloeibaar gas (CNG of LNG) dat nu al op Hessenpoort bij een tankstation wordt geleverd;
- De bestaande afspraken voor de verkoop van duurzame brandstoffen op Hessenpoort. In het bestemmingsplan Hessenpoort is nu opgenomen dat er maximaal één verkooppunt is voor brandstoffen.

De ondersteuningsverklaring verplicht de gemeente Zwolle tot niets. In een begeleidend schrijven maken wij de initiatiefnemers expliciet duidelijk dat bij de nadere projectuitwerking nog een integrale beoordeling plaats moet vinden en de randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt. De verschillende rollen van de gemeente - als uitgever van de grond, vergunningverlener en mogelijke samenwerkingspartner - moeten daarbij ook nog worden gedefinieerd en afgebakend.

Consequenties

Gemeentelijke inzet hierbij past binnen de kaders van het programma Energietransitie en de ontwikkeling Topwerklocatie Hessenpoort.

Communicatie

Communicatie over dit initiatief vindt in nauwe afstemming tussen initiatiefnemers en gemeente plaats.

Vervolg

De haalbaarheidsstudie wordt verder uitgewerkt in samenwerking met de gemeente. Daarin worden ook de eventuele ruimtelijke kaders voor een dergelijke voorziening in beeld gebracht, zodat de haalbaarheid van het initiatief in samenhang met de ruimtelijke kaders kan worden verkend en ontwikkeld. De verdere projectuitwerking zal in samenwerking met de gemeente plaats vinden. Daarbij zal ook een projectplanning en besluitvormingsproces worden uitgewerkt. De aanvraag is op 19 ingediend. De beslissing over de subsidieaanvraag vergt 22 weken. Tijdens die periode zal bovenbeschreven uitwerking al worden gestart.

Openbaarheid

Openbaar

Datum 25 juni 2019

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris